

Znak: WZPS-3.431.1.1.2024.AK
Szczecin, 4 sierpnia 2025 r.

Pani

Elżbieta Kowalska

Dyrektor

Ośrodka Pomocy Społecznej

w Gryfinie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285 ze zm.) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 29 stycznia – 1 lutego 2024 r. kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gryfinie.

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały zawarte w protokole kontroli z dnia 23 lipca 2025 r., podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń dnia 29 lipca 2025 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami¹.

---

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

W okresie poddanym kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie funkcjonował w oparciu o Statut Ośrodka oraz Regulamin Organizacyjny. Powyższe Dokumenty uwzględniały zadania realizowane przez Ośrodek z zakresu pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie funkcję Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie pełniła Pani Aleksandra Szymanowicz. Dokumenty potwierdzające spełnianie kwalifikacji potrzebnych na ww. stanowisku przez Panią Dyrektor były analizowane w trakcie poprzedniej kontroli, w związku z czym odstąpiono od badania tego obszaru. Stwierdzono, że pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku posiadali, wymagane przepisami ustawy o pomocy społecznej, kwalifikacje i w okresie podlegającym kontroli poszerzali swoją wiedzę i doskonalili kompetencje zawodowe poprzez udział w szkoleniach. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych był zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej. Dyrektor Ośrodka, Zastępca Dyrektora oraz jeden pracownik posiadali upoważnienia określone w art. 110 ust. 7 i ust. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Budynek przystosowany był do obsługi osób niepełnosprawnych. W okresie objętym kontrolą, pracownicy socjalni dokumentowali wizyty w środowisku w zeszycie wyjść służbowych. Po analizie zapisów w zeszycie stwierdzono, że nie w każdym przypadku odnotowywano adres, pod który udawał się pracownik socjalny. Pouczono Dyrektora Ośrodka o konieczności zwiększenia nadzoru nad pracownikami OPS w tym zakresie.

Gmina posiadała Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjętą Uchwałą Nr XLVI/354/22 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Gryfino na lata 2021 – 2026”. Stwierdzono, że zawarte w Strategii wskaźniki realizacji działań nie określały wartości początkowych, co nie pozwalało określić czy i jakim stopniu dane cele zostały zrealizowane. Pouczono Dyrektora Ośrodka o zasadności uzupełnienia Strategii o brakujące wartości początkowe wskaźników - ilościowych i jakościowych - by móc odnieść się do stopnia realizacji celu oraz przeanalizować czy prowadzony monitoring był efektywny. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie nie został wskazany jako koordynator realizacji Strategii, co jest sprzeczne z art. 110 ust. 4 ww. ustawy.

Gmina Gryfino sporządziła Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 r. wraz z rekomendacjami. Dokument został przedłożony Radzie Miejskiej w Gryfinie oraz Sejmikowi Województwa Zachodniopomorskiego w ustawowych terminach. W

okresie podlegającym kontroli Dyrektor Ośrodka przedstawiła Radzie Miejskiej w Gryfinie sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2022 rok zawierające potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie tymczasowego schronienia. Zgodnie z art. 48a ust. 1 i ust. 4 ustawy o pomocy społecznej udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni, w schronisku dla osób bezdomnych, schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni. Biorąc pod uwagę zamknięty katalog form, poprzez które gmina udziela schronienia oraz ich wzajemne uzupełnianie się, każda gmina powinna realizować ww. zadanie własne poprzez zapewnienie miejsc w każdej ze wskazanych form. Gmina Gryfino zabezpieczyła potrzeby mieszkańców w zakresie schronienia dla osób bezdomnych w schronisku dla osób bezdomnych i schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Ponadto, osoby bezdomne pozostające w przestrzeni publicznej po godzinach urzędowania OPS i w dniach wolnych od pracy mogą skorzystać z pomocy i schronienia na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Gryfinie. W trakcie kontroli stwierdzono, że Gmina Gryfino nie zapewniła miejsc schronienia tymczasowego w noclegowni i w ogrzewalni.

Zgodnie z art. 48a ust. 11b i ust. 11c ustawy o pomocy społecznej Gmina dokonuje zgłoszenia do rejestru miejsc, w których gminy województwa zachodniopomorskiego udzielają tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach. Ustalono, że w 2023 r. nie zgłoszono do ww. rejestru części umów zawartych z podmiotami, które udzielały wsparcia w formie schronienia tymczasowego. W 2024 r. Jednostka zgłosiła do rejestru miejsc tymczasowego schronienia wszystkie placówki, z którymi podpisała porozumienia. Pouczono Dyrektora jednostki o konieczności zgłaszania wszelkich zmian danych objętych rejestrem miejsc, w którym Gmina udziela tymczasowego schronienia, w terminie 14 dni od ich powstania.

Ustalono, że w okresie poddanym kontroli Gmina posiadała Uchwałę nr IX/77/19 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 30 maja 2019 r. (zmienioną Uchwałą nr XIV/112/19 z dnia 31 października 2019 r.) w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia - schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

W Gminie Gryfino funkcjonowały 2 mieszkania wspomagane, które zostały utworzone w grudniu 2019 r. jako jedna z form wsparcia dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebowały wsparcia w codziennym życiu. Ponadto Gmina Gryfino od 2017 r. świadczyła wsparcie w formie mieszkania treningowego. Zarządzeniem Nr 0050.11.2024 Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino z dnia 19 stycznia 2024 r. mieszkania chronione funkcjonujące na terenie Gminy Gryfino przekształcono w mieszkania wspomagane i treningowe. W kontrolowanym okresie obowiązywał Regulamin funkcjonowania mieszkania treningowego wprowadzony zarządzeniem nr 0002-20/2023 Dyrektora OPS w Gryfinie z dnia 26 czerwca 2023 r. Pouczono Dyrektora Ośrodka o konieczności zaktualizowania regulaminów funkcjonowania mieszkań w związku z wejściem w życie 1 listopada 2023 r. znowelizowanych przepisów ustawy o pomocy społecznej w zakresie obejmującym m.in. mieszkania treningowe lub wspomagane wprowadzone w miejsce dotychczasowej pomocy w formie mieszkań chronionych.

W kontrolowanym okresie wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi zapewniał Środowiskowy Dom Samopomocy w Gryfinie prowadzony przez Gminę Gryfino, do którego OPS kierował osoby potrzebujące wsparcia.

Gmina zabezpieczała potrzeby mieszkańców w zakresie poradnictwa specjalistycznego na rzecz społeczności lokalnej m.in. poprzez działalność Punktu Doradztwa i Konsultacji Ośrodka Pomocy Społecznej w Gryfinie oraz przez funkcjonowanie Mobilnego Punktu Doradztwa i Konsultacji. Ponadto Ośrodek zapewniał m.in. świadczenie usług mediatora w celu rozwiązywania konfliktów rodzinnych, zapobiegania przemocy i rozpadowi rodziny.

W kontrolowanym okresie Gmina Gryfino nie prowadziła domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym. W przypadku konieczności zapewnienia całodobowej opieki i pielęgnacji osoby wymagające takiej formy pomocy kierowane były do domów pomocy społecznej na terenie innych gmin.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej do zadań zleconych gminy z zakresu administracji rządowej należy zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego. Ustalono, że w kontrolowanym okresie Gmina terminowo realizowała ww. zadanie.

Gmina, Uchwałą Nr XXVIII/240/2023 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 17 grudnia 2020 r., określiła zasady sprawienia pogrzebu osobom zmarłym oraz pochówku dzieci martwo narodzonych.

W oparciu o przedłożone dokumenty ustalono, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie realizował zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej. Nie wniesiono uwag do kontrolowanej w tym zakresie dokumentacji.

Gmina Gryfino realizowała usługi opiekuńcze. Zgodnie z informacją uzyskaną od Dyrektora Ośrodka w Gminie Gryfino w kontrolowanym okresie nie świadczone były usługi specjalistycznych ze względu na brak złożonych wniosków dotyczących tej usługi pomocowej. OPS świadczył specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Sposób realizacji usług opiekuńczych regulowała uchwała Nr XXXIII/314/08 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 6 listopada 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, szczegółowych warunków zwalniania od opłat oraz trybu ich pobierania. Ponadto Gmina Gryfino przyjęła uchwałę nr LXXX/567/24 Rady Miejskiej w Gryfinie z dnia 1 lutego 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania oraz szczegółowych warunków przyznawania usług sąsiedzkich, ich wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich, sposobu rozliczania wykonywania takich usług. W kontrolowanym okresie OPS w Gryfinie nie realizował usług sąsiedzkich.

Ośrodek Pomocy Społecznej, na podstawie art. 53a ustawy o pomocy społecznej wypłacał wynagrodzenie za sprawowanie opieki, ustalone przez sąd.

W kontrolowanym okresie Gmina realizowała dożywanie w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (M.P z 2018 r., poz.1007 ze zm.) oraz wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028 (M.P z 2023 r., poz. 881).

OPS w Gryfinie realizował zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez świadczenie pracy socjalnej. W Ośrodku funkcjonowały wyodrębnione sekcje zajmujące się różnymi aspektami pracy socjalnej, których działalność wzajemnie się uzupełniała i

skupiała na kompleksowym wspieraniu klientów oraz środowiska lokalnego. W celu pomocy klientom wyodrębniono Sekcję ds. Pierwszego Kontakt, Sekcję Pracy Socjalnej oraz Sekcję Usług Społecznych. Pracownicy socjalni OPS w Gryfinie, zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zawierali kontrakty socjalne z osobami lub rodzinami, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Ustalono, że w analizowanych kontraktach cel główny, cele szczegółowe i zaplanowane działania nie zawsze były prawidłowo formułowane. Pouczono Dyrektora Ośrodka, by w zawieranych kontraktach socjalnych jasno określać cele i działania zgodnie z udzielonym instruktażem.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Gryfinie w okresie objętym kontrolą, realizowano liczne projekty socjalne definiowane w art. 6 pkt 18 ustawy o pomocy społecznej jako zespół działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób, rodzin, grup zagrożonych marginalizacją, ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Podejmowanie przez Ośrodek działań w zakresie realizacji projektów socjalnych ukierunkowanych na aktywizację społeczną i zawodową zasługuje na pozytywną ocenę. Projekty socjalne, odpowiadające na potrzeby lokalnej społeczności, mogą stanowić dobrą praktykę do wykorzystania przez inne jednostki pomocy społecznej.

Stwierdzone podczas kontroli uchybienia mogły wynikać z przeoczeń lub braku odpowiedniego nadzoru nad sporządzaną dokumentacją, jednak nie wpłynęły one w znaczącym stopniu na prawidłowy sposób realizacji prowadzonych przez Ośrodek zadań.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialna była Pani Aleksandra Szymanowicz - Dyrektor Ośrodka w okresie od 24 kwietnia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli.

Poprzednia kontrola kompleksowa w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gryfinie w zakresie realizacji zadań z ustawy o pomocy społecznej przeprowadzona była w dniach 27 - 29 sierpnia 2018 r. Działalność jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami. W toku kontroli ustalono, że wydane zalecenia pokontrolne zostały zrealizowane.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej
zalecam:

jako zalecenie zwykłe:

w obszarze procedur Gminy:

zapewnić udzielenie pomocy w formie tymczasowego schronienia w ogrzewalni i noclegowni, z wykorzystaniem dostępnych procedur określonych przepisami ustawowymi, zgodnie z art. 48a ust. 1 i 4, w związku z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto przy tworzeniu najbliższej gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych należy wskazać Ośrodek Pomocy Społecznej w Gryfinie jako koordynatora realizacji strategii zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że zalecenie pokontrolne z poprzedniej kontroli kompleksowej nie zostało zrealizowane, mianowicie - uzasadnione stosowanie rygoru natychmiastowej wykonalności w decyzjach administracyjnych, zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

– właściwy podpis na oryginale –

Do wiadomości:

Pan Mieczysław Sawaryn

Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino